

سنتز روان کننده چرم با استفاده از روغن کرچک / چهارچوب‌های آلی - فلزی و در طی

پلیمریزاسیون امولسیون پیکرینگ

اعظم السادات سرداری^۱، علی اصغر صباغ الوانی^{۲*}، سید رضا غفاریان^۳

۱ دانشجوی دکتری رنگ، پژوهشکده رنگ و پلیمر دانشگاه صنعتی امیر کبیر، تهران، ایران

۲ دانشجو دکتری رنگ، دانشکده مهندسی رنگ و پلیمر دانشگاه صنعتی امیر کبیر، تهران، ایران

۳ دانشیار، پژوهشکده رنگ و پلیمر، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، تهران، ایران

۴ استاد، دانشکده مهندسی پلیمر و رنگ، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، تهران، ایران

تاریخ دریافت:

۹۶/۴/۱۷

تاریخ پذیرش:

۹۶/۶/۱۰

چکیده

در این تحقیق یک روان کننده چرم بر پایه ی روغن کرچک و با استفاده از چهارچوب‌های آلی- فلزی (MOFs) به عنوان نامیزه ساز و در طی پلیمریزاسیون امولسیون پیکرینگ سنتز شد. ارزیابی آزمون TEM تایید کرد که پلیمریزاسیون امولسیون پیکرینگ با موفقیت انجام شده و روغن کرچک توسط MOFs احاطه شده است. بررسی بصری روان کننده سنتز شده، نشان داد بیشتر از ۸ ماه پایداری دارد. روان کننده سنتز شده روی چرم طبیعی اعمال و خواص مکانیکی آن بررسی شد، ازدیاد طول در نقطه شکست و استحکام کششی آن به ترتیب ۱۱۴% و ۲۸ MPa به دست آمد که در مقایسه با روان کننده‌های متداول بازار بهبود خواص مکانیکی را نشان می دهد. در این تحقیق به منظور افزایش مقاومت به نور فرابنفش، از ماده طبیعی کیتوسان استفاده شد که بررسی مقاومت به نور فرابنفش روان کننده روی چرم نشان داد ۲/۵ برابر روان کننده‌های متداول بازار مقاومت دارد. همچنین کیتوسان به دلیل سازگاری خوبی که با کلاژن چرم دارد نفوذ روان کننده را به داخل چرم افزایش می دهد.

روان کننده چرم، چهارچوب‌های آلی - فلزی، روغن کرچک،

پلیمریزاسیون امولسیون پیکرینگ

واژگان کلیدی

۱) مقدمه

یکی از مهم ترین فرایندها در تولید چرم، فرایند روانکاری می باشد که در طی آن روان کننده های بر پایه ی روغن با وارد شدن به داخل چرم، مانع از هم گسیختگی فیبرها شده و آنها را در کنار هم نگه می دارند [۱].

[۲]. روان کننده ها در بهبود خواص چرم به ویژه نرمی و انعطاف پذیری آن نقش مهمی دارند [۳، ۴].

روغن های مورد استفاده در سنتز روان کننده ها، عمدتاً بعد از انجام یک اصلاح شیمیایی در امولسیون آبی، آماده ی مصرف می شوند. در طی این فرایند، نامیزه ساز نیز جهت ایجاد پایداری استفاده می شود. به منظور حفظ بیشتر قوانین زیست محیطی، تحقیقاتی روی جایگزینی روش های اصلاح شیمیایی سنتی و حذف نامیزه سازهای آلی انجام گرفته است که یکی از نتایج به دست آمده از این تحقیقات پلیمریزاسیون امولسیون پیکرینگ می باشد، که اولین بار در سال ۱۹۰۳ توسط دکتر رامسدن^۱ مطرح و سپس در سال ۱۹۰۷ توسط پیکرینگ^۲ بیشتر مورد تحقیق قرار گرفت [۵، ۶]. در پلیمریزاسیون امولسیون معمولی، نامیزه سازها با قرار گرفتن در فصل مشترک آب/روغن پایداری را تأمین کرده و تعداد زیادی مایسل به وجود می آورند [۷]. در حالیکه در پلیمریزاسیون پیکرینگ نانوذرات هستند که نقش نامیزه سازهای آلی را ایفا می کنند. پلیمریزاسیون پیکرینگ در مقایسه با پلیمریزاسیون امولسیون معمولی پایداری بیشتری دارد، حباب کمتری تولید می کند (هم در مرحله ی تولید و هم هنگام مصرف)، دوباره تولید مناسب و قیمت کمتری نیز دارا می باشد و در صنایع آرایشی، غذایی، دارویی و تصفیه فاضلاب نیز کاربرد دارد. این نوع پلیمریزاسیون حتی با تغییر پارامترهای فیزیکی و شیمیایی مانند تغییر pH فاز پیوسته (آب)، تغییر دما و تغییر ترکیب درصد اجزاء فاز پیوسته، پایدار است [۸، ۹].

دی اکسید تیتانیوم [۱۰]، اکسید روی [۱۱] و سیلیکا [۱۲] از رایج ترین نانوذرات مورد استفاده در پلیمریزاسیون امولسیون پیکرینگ می باشند. روغن های حیوانی و گیاهی نیز رایج ترین روغن های مورد استفاده هستند، که در میان آنها روغن کرچک به دلیل ارزانی، فراوانی و تجدیدپذیر بودن، متداول ترین روغن مصرفی است. اما حضور مقدار زیادی باند دوگانه در ساختار آن روی مقاومت این ماده به نور فرابنفش اثر منفی گذاشته و به علت اکسیداسیون باندهای غیر اشباع، رنگ چرم به تدریج تغییر کرده و سطح چرم متمایل به زرد می شود [۱۳، ۱۴].

در تحقیقی که در سال ۲۰۱۴ انجام گرفت و منجر به ثبت اختراع جهانی شد هیدروژنه کردن روغن کرچک توسط hydrotreating به منظور حذف باندهای دوگانه آن و افزایش مقاومت به نور فرابنفش

انجام گرفت، که در آن با استفاده از روش حلالی و حرارت-دهی، نانوذرات اکسیدروی با متوسط اندازه ۵۰ nm سنتز شده و با ریسونولتیک اسید هیدروژنه اصلاح شدند. سپس این نانو-کامپوزیت اصلاح شده با انیدریدمالئیک در دمای ۱۵۰-۸۰ °C به مدت ۷ ساعت واکنش داده شده است [۱۵].

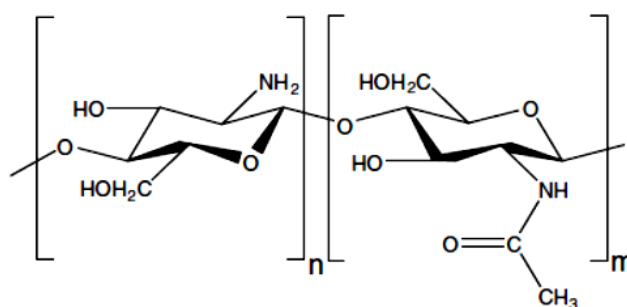
یکی دیگر از تحقیقات انجام شده در زمینه سنتز روان کننده چرم با استفاده از پلیمریزاسیون امولسیون پیکرینگ تحقیق لایو^۳ و همکارانش بود که در سال ۲۰۱۶ انجام گرفت. آنها ابتدا یک کوپلیمر اکریلیکی شامل اکریلیک اسید، اتیل اکریلات و اکریل آمید تهیه نمودند. در این روش نیز مشابه تمامی روش های تحقیقاتی انجام شده تا کنون از حرارت دادن استفاده شده است. بدین ترتیب که روغن کرچک، کوپلیمر اکریلیکی، نانوذرات دی اکسید تیتانیوم و آب مقطر به مدت ۱ ساعت در دمای ۸۵ °C هم زده شده سپس ۳۵ دقیقه در اولتراسونیک قرار دادند [۱۶].

هدف از این تحقیق سنتز روان کننده بر پایه روغن کرچک می باشد، به گونه ای که در تهیه ی آن به حرارت دهی و استفاده از نامیزه سازهای آلی نیاز نباشد. ضمن اینکه به خوبی در چرم نفوذ کرده و زمان اقامت بالایی داشته باشد. از طرفی با روشی ساده و با استفاده از مواد طبیعی بتواند مقاومت به نور فرابنفش و مقاومت به سایش را تأمین نماید. جهت رسیدن به اهداف بیان شده یک نانوامولسیون تهیه شد که پایداری آن را چهارچوب های آلی- فلزی حاصل از واکنش دی متیل ایمیدازالیوم و نیترات روی تأمین می کنند. افزایش مقاومت به نور فرابنفش نانوامولسیون تهیه شده با افزودن پلیمر طبیعی کیتوسان تأمین می شود. کیتوسان یک پلی ساکارید به دست آمده از داستیلاسیون کیتین است که جزء اصلی اسکلت خارجی سخت پوستان را تشکیل می دهد. کیتوسان از نظر ساختاری شبیه سلولز و کیتین است. ساختار این ماده عاملدار در شکل ۱ نشان داده شده است. این پلیمر طبیعی در طیف وسیعی از کاربردها مانند غشاهای حذف یونهای فلزی از فاضلاب، سیستم های تحویل دارو، کاربردهای بیولوژیکی، مهندسی بافت، بایو-سنسورها و بسته بندی استفاده دارد [۱۷، ۱۸].

۲) تجربی**۲.۱) مواد**

روغن کرچک گرید صنعتی، نیترات روی، N و N دی فنیل استامید ۹۹٪، کیتوسان و ۱ و ۳ دی متیل ایمیدازالیوم که همه از شرکت Sig-ma-Aldrich تهیه شدند. ویژگی های روغن کرچک مورد استفاده در جدول ۱ آورده شده است.

1Ramsden
2Pickering
3Lyu

شکل (۱) ساختار کیتوسان

توسط باندهای هیدروژنی، نیروهای الکترواستاتیکی و پیوندهای شیمیایی در کنار هم نگه داشته می شوند. بنابراین کیتوسان به عنوان یک نامیزه ساز کمی جذب و نفوذ روغن کرچک به داخل چرم را ارتقا می دهد.

۴۲) فرایند روانکاری چرم

به منظور بررسی کارایی روان کننده پایدار شده با MOF، فرایند روانکاری یکبار با روان کننده سنتز شده و یکبار با روان کننده های متداول بازار به عنوان نمونه شاهد روی چرم طبیعی به ضخامت ۱mm انجام شد. ترتیب انجام مراحل فرایند به صورت زیر می باشد:

(تمام وزن ها بر اساس وزن اولیه ی چرم می باشند.)

- i. مرحله ی پشت خیزی: چرم را وزن کرده و سپس ۲ برابر وزن آن آب و ۱/۵٪ وزنی آن عامل ترکننده به آن اضافه می کنیم و ۲ ساعت در دمای اتاق قرار می دهیم. سپس چرم را خارج می کنیم.
- ii. مرحله ی روانکاری: در این مرحله چرم را با ۱۴٪ وزنی روان کننده و همچنین دو برابر وزن آن آب به مدت ۹۰ دقیقه در دمای ۵۵ °C شستشو می دهیم.
- iii. عملیات تثبیت: ۲٪ وزنی اسید فرمیک را طی ۹۰ دقیقه به چرم اضافه کرده تا pH روی ۴ قرار بگیرد. بعد از این چرم را به مدت ۱۵ دقیقه شستشو می دهیم.

۵۲) ارزیابی

ارزیابی نمونه روان کننده سنتز شده با دستگاه TEM، پایداری آن به صورت بصری و تعیین خواص مکانیکی چرم روانکاری شده با دستگاه کششی انجام شد. نمونه های چرم با ابعاد ۴×۴ آماده شده و به مدت ۲۴ ساعت در دمای اتاق قرار داده شدند. روی این نمونه ها آزمون های مقاومت به نور فرابنفش، انعطاف و میزان مهاجرت روان کننده به سطح چرم انجام گرفت.

جدول (۱) ویژگی های روغن کرچک مورد استفاده

ویژگی	مقدار
چگالی در ۲۰ °C	۰/۹۵۱ gr/cm ³
گرانروی در ۲۰ °C	۹۷-۱۱۰۰ c.p
عددیدی	۸۶/۳ (۱۰۰gr oil) ⁻¹
عدددهیدروکسیل	۱۶۰ mg KOHg ⁻¹
عددصابونی شدن	۱۸۳/۳ mg KOHg ⁻¹
عدداسیدی	۳/۱ mg KOHg ⁻¹

۲۲) تهیه ی نانوامولسیون پایدار شده با چهارچوب های آلی- فلزی (MOF)

ابتدا آب و روغن کرچک با نسبت ۵۰ به ۵۰ به مدت ۱ ساعت با دور ۵۰۰ تا ۶۰۰ rpm هم زده می شوند. این محلول را به عنوان محلول شماره ۱ نامگذاری می کنیم. سپس دی متیل ایمیدازلیوم را به نسبت ۱ به ۱۰ در آب حل کرده و بعد از انحلال، هم وزن آب محلول به آن دی فنیل استامید اضافه می کنیم و به عنوان محلول شماره ۲ نامگذاری می کنیم. محلول شماره ۱ و ۲ را با هم مخلوط کرده و به مدت ۲۰ دقیقه زیر همزن قرار می دهیم. سپس محلول نیترات روی را که به نسبت ۱ به ۱۰ در آب حل شده است به مخلوط زیر همزن اضافه می کنیم تا احاطه شدن ذرات روغن کرچک توسط چهارچوب های آلی- فلزی حاصل از واکنش دی متیل ایمیدازلیوم و نیترات روی انجام گیرد و پایداری امولسیون تهیه شده تأمین شود.

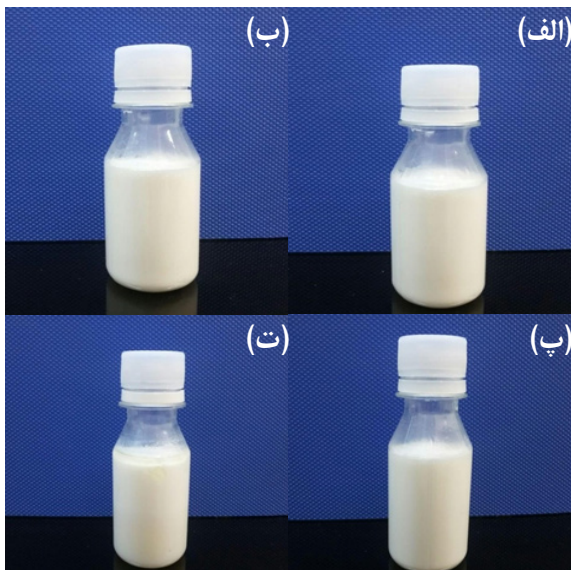
۳۲) افزودن کیتوسان به نانوامولسیون تهیه شده

به منظور افزایش مقاومت به سایش و مقاومت به نور فرابنفش، به نانوامولسیون تهیه شده ماده ی طبیعی کیتوسان را که سازگار با کلاژن چرم است، در اولتراسونیک و با نسبت وزنی ۷ به ۱۰۰ نسبت به محلول آب و روغن (محلول شماره ۱) اضافه می کنیم. گروه های -OH و -NH₂ در کیتوسان فاصله ی مناسبی بین فیبرهای کلاژن برقرار کرده و این فاصله را حفظ می کنند بدین ترتیب فیبرهای کلاژن

۳ نتایج و بحث

۳(۱) پایداری روان کننده پایدار شده با MOF

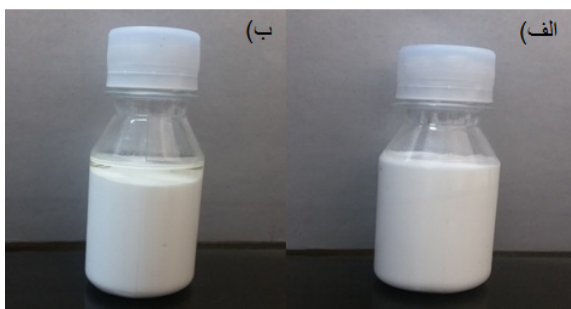
پایداری روان کننده ها روی جذب و نفوذ آنها به داخل چرم، اثر دارد. تصاویر پایداری روان کننده سنتز شده در شکل ۲ آورده شده است که نشان می دهد محصول به دست آمده قادر است پایداری خود را بیش از ۸ ماه حفظ کند. تصاویر به صورت الف، ب، پ و ت به ترتیب مربوط به پایداری بعد از ۴، ۶، ۸ و ۱۰ ماه می باشند که بعد از ۱۰ ماه مقداری حالت دو فازی در محصول مشاهده شد. شکل ۳ تصویر پایداری روان کننده متداول بازار را نشان می دهد که بعد از ۶ ماه دو فازی مشاهده شد. بنابراین با استفاده از MOF به جای نامیزه سازهای آل-سنتی، بهبود پایداری را داریم.

شکل ۲ تصاویر پایداری روان کننده سنتز شده، الف، ب، پ و ت به ترتیب مربوط به پایداری بعد از ۴، ۶، ۸ و ۱۰ ماه

۳(۲) تصاویر TEM از روان کننده پایدار شده با MOF

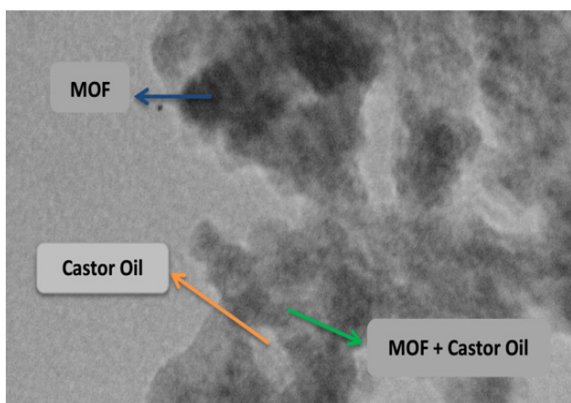
تصاویر TEM گرفته شده از روان کننده سنتز شده در شکل ۴ نشان داده شده است. تشکیل چهارچوب های آل-فلزی باعث ایجاد شبکه ای سه بعدی با فضاهای خالی می شود که این فضاهای خالی با روغن کرچک پر می شوند. کیتوسان مورد استفاده پایداری شبکه سه بعدی MOF در آب را بهبود می بخشد. با حرکت از نواحی روشن به سمت نواحی تیره، میزان روغن کرچک کاهش و میزان MOF افزایش می یابد.

شکل ۳ تصاویر پایداری روان کننده متداول بازار، الف و ب به ترتیب مربوط به پایداری بعد از ۴، ۶ ماه

۳(۳) مقاومت نوری نمونه های چرم روانکاری شده

به منظور ارزیابی مقاومت به نور روان کننده سنتز شده روی چرم، مقاومت به نور سه چرم به صورت چرم روانکاری شده با روان کننده سنتز شده، چرم روانکاری شده با روان کننده متداول بازار و چرم بدون روان کننده اندازه گیری شد که نتایج آن در جدول ۲ آورده شده است و نشان می دهد روان کننده سنتز شده در مقایسه با روان کننده های متداول بازار ۲/۵ برابر و در مقایسه با چرم بدون روان کننده حدود ۴ برابر بهبود مقاومت در برابر نور فرابنفش را دارد.

شکل ۴ تصویر TEM گرفته شده از روان کننده سنتز شده

۳(۴) انعطاف چرم روانکاری شده

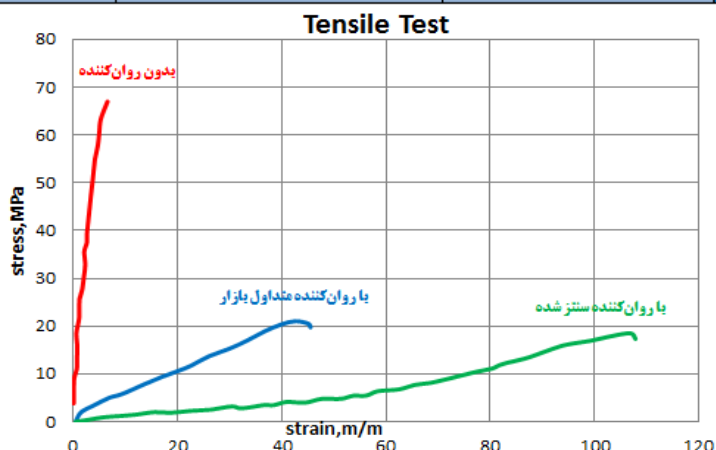
انعطاف نمونه های چرم روانکاری شده با روان کننده سنتز شده، طبق استاندارد صنعتی -GT-303, DungguanGotech Testing Ma-

جدول ۲ مقایسه مقاومت سه نمونه چرم در مقابل نور فرابنفش

چرم بدون روان کننده	چرم روانکاری شده با روان کننده متداول بازار	چرم روانکاری شده با روان کننده سنتز شده	مقاومت به نور فرابنفش (ساعت)
۴۰۰-۴۵۰	۶۸۰	۱۷۵۰	

جدول ۳) مقایسه کاهش وزن نمونه های چرم در آزمون بررسی میزان مهاجرت روان کننده به سطح چرم

چرم بدون روان کننده	چرم روانکاری شده یا روان کننده متداول بازار	چرم روانکاری شده یا روان کننده سنتز شده	% کاهش وزن
-	۵/۳	۱/۲	

شکل ۵) نتیجه آزمون کششی روی سه نمونه چرم

جدول ۴) مقایسه خواص مکانیکی سه نمونه چرم

چرم بدون روان کننده	چرم روانکاری شده یا روان کننده متداول بازار	چرم روانکاری شده یا روان کننده سنتز شده	خواص مکانیکی
۷/۸	۰/۲۷	۰/۲	مدول یانگ
۱۱۲ ± ۱۸	۴۳ ± ۳/۸	۱۱۴ ± ۲/۱	ازدیاد طول در نقطه شکست
۱۸	۲۱	۲۸	استحکام کششی (MPa)
۵/۱ ± ۲/۱	۱۰/۵ ± ۱/۶	۱۶/۱ ± ۲/۵۴	مقاومت در برابر جداشدگی (MPa)

قرار می دهیم. نمونه ها را بعد از خشک شدن مجدداً توزین کرده و کاهش وزن را به دست می آوریم. طولانی بودن زمان اقامت روان کننده و عدم مهاجرت آن به سطح چرم مزیت عدم نیاز به عملیات پسا روان کنندگی را به دنبال دارد.

chines Co انجام شد و ۷/۳۲ mm به دست آمد که با انعطاف نمونه های چرم روانکاری شده با روان کننده متداول بازار که ۶۵/۶ mm به دست آمد قابل مقایسه است. قرار گرفتن روغن کرچک اطراف الیاف کلاژن، انعطاف آنها را تأمین می کند.

۶(۳) ارزیابی خواص مکانیکی چرم روانکاری شده

مقایسه ی خواص مکانیکی شامل مدول یانگ، ازدیاد طول در نقطه شکست، استحکام کششی و مقاومت در برابر جداشدگی بین سه نمونه چرم روانکاری شده با روان کننده سنتز شده و چرم روانکاری شده با روان کننده متداول بازار و چرم بدون روان کننده انجام شد. نتیجه آزمون کششی انجام شده روی سه نمونه چرم در شکل ۵ و مقایسه

۵(۳) میزان مهاجرت روان کننده به سطح چرم

جهت بررسی میزان مهاجرت روان کننده به سطح چرم، مقدار ۲ گرم چرم روانکاری شده با روان کننده ی سنتزی و ۲ گرم چرم روانکاری شده با روان کننده متداول بازار را داخل توری فلزی گذاشته و در بالن ۵۰۰ cc مجهز به کندانسور و حاوی استون در حال جوش به مدت ۱۸ ساعت قرار می دهیم. سپس از بالن خارج کرده و در آن

۶ مراجع

- [1] Y. Zhang, L. Wang, Recent research progress on leather fatliquoring agents, *Polymer-Plastics Technology and Engineering* 48(3) (2009) 285-291.
- [2] B. Nyamundal, M. Moyo, F. Chigondo, Synthesis of fatliquor from waste bovine fat for use in small scale leather industry, *Indian Journal of Chemical Technology* 20 (2013) 116-120.
- [3] Y. SHEN, J. Yang, X. Li, Preparation and properties of sulfonated lanolin-maleic anhydride esters as the leather fatliquoring agents, *Fine Chemicals* 17(6) (2000) 311-314.
- [4] W. Xu, L. Hao, Q. FengAn, L. Zhou, Minimization of the environmental impact of leather processing: A benign and enzyme-based integrated leather processing technology, *Material Science & Engineering* 113 (2010) 1614-1618.
- [5] Proc. Roy. Soc. 72 (1903) 156.
- [6] S. U. Pickering, CXCVI.-Emulsions. J. The Chemical Society, *Transactions* 91 (1907) 2001-2021.
- [7] M. Yeganeh Shad, M. Nouri, A. Salmasifar, H. Sameie, R. Salimi, H. Eivaz Mohammadloo, A.A. Sabbagh Alvani, M. Ashuri, M. Tahriri, Wet-Chemical synthesis and electrochemical properties of Ce-doped FeVO₄ for use as new anode material in Li-ion batteries. *J. Inorg. Organomet. Polym.* 23(6) (2013) 1226-1232.
- [8] T. Horozov, B.P. Binks, Particle-stabilized emulsions: a bilayer or a bridging monolayer? *Angew. Chem. Int. Ed.* 45 (2006) 773-776.
- [9] D. Tambe, M.M. SHaftma, The effect of colloidal particles on fluid-fluid interfacial properties and emulsion stability, *Advances in Colloid and Interface*

خواص مکانیکی این سه نمونه چرم در جدول ۴ آورده شده است.

۴ نتیجه گیری

آلودگی های زیست محیطی و افزایش آگاهی در این زمینه باعث شده تحقیقات زیادی در زمینه جایگزینی مواد شیمیایی مضر انجام گیرد. در این تحقیق یک روان کننده چرم بر پایه روغن کرچک و با استفاده از چهارچوب های آلی- فلزی (MOFs) به عنوان نامیزه ساز و در طی پلیمریزاسیون امولسیون پیکرینگ تنها با یک هم زدن مکانیکی و بدون نیاز به اصلاح شیمیایی سنتز شد که جایگزین روان کننده های متداول مصرفی است که حاوی نامیزه سازهای آلی هستند و به اصلاح شیمیایی نیاز دارند. روان کننده سنتز شده مقاومت به نور و خواص مکانیکی مناسبی روی چرم ایجاد می کند. ضمن اینکه دوستدار محیط زیست بوده و زیست تخریب پذیر می باشد. پایداری روان کننده سنتز شده را چهارچوب های آلی- فلزی که از واکنش دی متیل ایمیدازالیوم و نیترات روی به وجود می آیند تأمین می کنند. جهت افزایش نفوذ روان کننده به داخل چرم از ماده طبیعی کیتوسان که سازگاری خوبی با کلاژن چرم دارد، استفاده شده است.

۵ تشکر و قدردانی

از پژوهشکده رنگ و پلیمر دانشگاه صنعتی امیرکبیر به خاطر راهنمایی های ارزشمند و حمایت های صورت گرفته تشکر و قدردانی می گردد.

Materials, *Macromolecules* 41(24) (2008) 9491-9504.

[18] J.M. Raquez, M. Deleglise, M.F. Lacrampe, P. Krawczak, Thermosetting (bio)materials derived from renewable resources: A critical review, *Progress in Polymer Science* 35 (2010) 487–509.

Science 52 (1994) 1-63.

[10] W. Zhai, Z.M. Wu, X. Wang, P. Song, Y. He, R.M. Wang, Preparation of epoxy-acrylate copolymer@nano-TiO₂ Pickering emulsion and its anti-bacterial activity, *Progress in Organic Coatings* 87 (2015) 122–128.

[11] J. Ma, L. Duan, J. Lu, B. Lyu, D. Gao, X. Wu, Fabrication of modified hydrogenated castor oil/GPTMS-ZnO composites and effect on UV resistance of leather, *Sci Rep.* 7 (2017) 3742.

[12] S. BJORKEGREN, L. NORDSTIENA, A. TORNCRONA, A. PALMQVIST, Hydrophilic and hydrophobic modifications of colloidal silica particles for Pickering emulsions, *J. Colloid and Interface Science* 487 (2016) 250-257.

[13] V. Sivakumar, R.P. Prakash, P.G. Rao, B.V. Ramabrahmam, G. Swaminathan, Power ultrasound in fatliquor preparation based on vegetable oil for leather application, *J. Cleaner Production* 16 (2008) 549-553.

[14] B. Lu, J.zh. Ma, D. Gao, L. Hong, J. Zhang, Q. Xu, Synthesis and properties of modified rapeseed oil/montmorillonite nanocomposite fatliquoring agent, *J.Composite Materials* 45(24) (2011) 2573-2578.

[15] M. Zhong, D. Limin, L. Bin, Method for preparing nano ZnO composite leather greasing agent with ultraviolet protecting function, CN103509890A (2013)

[16] B. Lyu, H. Wang, J.zh. Ma, D. Gao, P. Jin, Preparation and application of castor oil/nano-TiO₂ composite fatliquoring agent via a Pickering emulsion method, *J. Cleaner Production* 126 (2016) 711-716.

[17] A. Gandini, *Polymers from Renewable Resources: A Challenge for the Future of Macromolecular*